

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

pe an: 12 coroane
pe 6 luni: 6 "
pe 3 luni: 3 "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE ÎSOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Dragostea pentru cultură

Poporul nostru dacă voeste să neargă înainte în religiozitate, în știință, în artă, în economie, în comerț și în industrie, cu'n cuvânt, dacă voeste să progreseze în cultură: atunci nu e destul să câștige numai bani, fiindcă banii deopotrivă te pot duce și la bine și la rău, ci trebuie să aibă în primul rând atragere, dragoste pentru cultură. Și deoarece această dragoste nu vine nici când din buzunărele acestea cât de pline, ci din suflet, trebuie ca aceea mai înainte de toate să ne îndim în suflete dragostea pentru cultură, dragostea pentru tot ce e frumos, bun și nobil pe lumea aceasta.

De câte-ori nu merg sătenii noștri prin sate și orașe mari și frumoase, și pare-că sunt niște grădini, și de câte-ori nu se minunează ei mult de aceea ce văd! Dar arare-ori, s'au niciodată nu se întrebă oare de ce nu am putea face și noi satul nostru așa de frumos și înfloritor cum sunt alte sate, de ce nu am putea mâna și noi trăsurile noastre așa cai mândrii, cum au alții. Oare de ce nu am putea și noi să avem așa case frumoase și curate, cum au alții. Oare de ce? Așa ar trebui să se întrebe sătenii noștri în toate zilele, dar nu numai sătenii, ci și întreg poporul nostru. Și tot întrebându-ne așa cât de des, am ajunge, fără îndoială, la adevărul, că noi în multe privințe de aceea nu suntem ca lumea cealaltă, pentru că în sufletul nostru nu este vrere, nu este destulă dragoste pentru înaintare.

La mulți dintre cetitorii acestei noi li-se va fi întâmplat următorul lucru: S'au dus la târg și au cumpărat lesne un cal tare frumos de s'au minunat tot satul, dar mai încoalea ce să vezi! Ai încărcat trăsura cu grâu, dar când colo calul frumos nu por-

nește! Începi cu buna, îl îndemni să pornească, dar el ba, stă pe loc ca lemnul, apoi o mai lași din vorba blândă și începi să-l usturi cu biciul și el tot nu pornește; rupi biciul și mai și băta și el n'are grije că vremea trece și tu ai putea și fi acasă! Ce să faci? de năcaz descarci carul și când colo calul cel frumos nici cu carul gol nu mai vrea să pornească, ba îți mai rupe și ruda, așa că la urma urmei ți-ai pierdut cu calul frumos și carul și vremea. Deabea aștepti să vină târgul și apoi calul cel frumos și cam măriți și după ce te-ai scăpat de el îți faci trei cruci de cele mari.

Să mă ierte mult iubii cetitori, dar noi Românii avem, ce-i drept, multe însușiri trupești și sufletești foarte frumoase, dar spre nefericirea noastră avem și o singură greșală: **că greu pornim**, ca și calul cel frumos din povestea spusă mai înainte.

Cine ne cunoaște bine, știe cât e de greu să-l pornești la drum, să-l miști din loc pe Român, când e vorba de o înaintare pe ori-ce teren. Ba că-i teacă, ba că-i pungă, ba că n'are vreme, ba că-i năcăjit, ba că câte în lună și în soare, ba mai pune vina pe strămoșii, cari își dorm somnul de veci, că și ei tot așa au lucrat pe vremea lor, acum o sută de ani! Și așa cultura noastră rămâne pe loc, ori că așa merge de repede înainte ca melcul, fiindcă nu este în noi vrere și dragoste pentru cultură și progres. Dar' așa nu mai merge! Ori vrem ori nu vrem, de acum încolo, trebuie să fim mai sprinteni la suflet și mai dornici după cultură.

Acelaș dor puternic trebuie să se sălășluească în sufletele noastre după bunuri sufletești ca și după cele pământești.

Casa românească în care nu se va afla un ziar bun românesc, bunăoară ca »Lumina«, fie cât de bogată în boi și oi, în holde, în bani, pentru

noi va fi săracă rece, pentru că acolo nu pătrund razele calde ale culturii românești. Fiecare suntem obligați să cetim de acum încolo nu numai ziare bune, cari ne luminează la minte și ne încălzește la inimă, ci și cărți românești bune. Fiecare econom al nostru trebuie de acum încolo să iubească cartea ca pâinea albă.

Fiecare econom al nostru va trebui de acum încolo să-și aibă biblioteca sa plină cu cărți folositoare atât pentru suflet, cât și pentru economie.

E plină lumea de cărți, cari arată cum trebuie să ne cultivăm pământul, cum să ne ocupăm cu legumăritul, pomăritul și albinăritul, dară până acum aceste cărți — cari sunt vrednice de a fi numite de cei mai buni prieteni ai noștri — au fost în mare parte necunoscute poporului nostru și de aceea poporul nostru nu a putut merge așa departe în cultivarea pământului și în creșterea vitelor, ca alte popoare, cari cetesc neconținut cărți folositoare și îndrumătoare în toate treburile, ce se țin de economie.

În poporul nostru dela sate nu a existat până acum setea de a ceti ziare și cărți bune, afară de câțiva cărturari (cântăreți, crâșnici). Și fiindcă nu a cetit poporul nostru, chiar de aceea a rămas în multe privințe îndărătul altor popoare.

Poporul nostru până acum a fost de părerea, că a cumpără cărți și ziare bune înseamnă a arunca banii în drum și a le ceti e curată pierdere de vreme. Pe când adevărul e chiar contrarul. Pe puținii bănișori ce-i dăm pe cărți, învățăm multe lucruri frumoase și folositoare. Ori și cine poate băga de seamă, că un om care cetește regulat ziarele și cărțile bune, e mai deștept și mai scuturat decât acela, care nu cetește până-i lumea nimica, ci trăiește ca cârțița în vecinic intunec.

Un om care cetește regulat află

și știe toate lucrurile mari și interesante din lumea mare, pe când cel-ce nu cetește se ocupă vecinic cu minciuni și flecării și se face urât înaintea tuturor.

Economul care cetește află despre instrumentele economice mai noi, învață cum trebuie lucrat mai bine și mai ușor pământul, care vite sunt mai bune, pe când economul care nu cetește, toată viața lui trebuie să lucreze ca un bou și totuși nu poate da înainte nici cum. Iată deci iubii mei cetitori de ce viitorul nostru va depinde în mare măsură de la gradul dragostei noastre pentru cultură, de la râvna noastră cu care ne vom pune pe cetirea ziarelor și cărților bune.

Istoria ne spune, că multe popoare mari chiar de aceea au putrezit și s'au prăpădit, fiindcă au avut averi mari și bani mulți și aceste averi nu le-au folosit spre lucruri bune, nobilitându-și mintea și inima, ci s'au îmbuibat cu ele în tot felul de plăceri trupesti păcătoase; și iarăși popoare mici, cari în primul rând au grijă de suflet și au avut dragoste pentru cultură și-au jucat rolul lor în istorie cu deplină glorie și cinstie. De aceea și noi să avem dragoste pentru cultură, să râvnim, să învățăm toate lucrurile, toate ocupațiunile, toate ideile frumoase de la alte popoare mai înaintate decât noi în știință și moravuri.

Să jertfim bucuroși banii noștri pentru cultură, pentru că acești bani vor aduce roade însulate și înmiite. Să nu suferim ca preoții și învățătorii noștri, luminătorii noștri, să trăiască în sărăcie neagră, pentru că sărăcia lor

o plătim noi scump cu prostia noastră. Să facem tot, ca conducătorii noștri să se simtă bine în mijlocul nostru, nu să se vaite încet. Pentru că e o mare rușine și un mare păcat să ne degradăm noi înșine pe acei oameni, pe care trebuie să-i prețuim, să-i ajutăm cu truda noastră, și să-i urmărim.

Să pornim deci cu toată inima și voioși pe drumul sufletesc nou, care se cheamă: totul pentru cultură. E drept, că mult plătește un buzunar plin cu bani, dar mai drept e, că înzecit mai prețioasă e o minte luminată prin cultură, pentru că o minte luminată poate câștiga mai multe buzunare pline cu bani, pe când o minte necioplită poate să piardă, fără nădejdea de a-l mai câștiga și pe acel buzunar cu bani, pe care îl are.

Atâta e sigur, că un popor care vrea să trăiască cu foalele plin și cu mintea goală, viitor nu are.

Preotul dreptcredincios

Din sfânta Scriptură

„Iartă nedreptatea deaproapelui, și atunci când te vei ruga tu, se vor ierta și ție păcatele“ (Sir. c. 28 v. 2)

Rosaliiile

Sărbătoarea rosaliilor era la păgâni sărbătoarea rozelor sau a trandafirilor. De aci și numirea de rosalii. La izrailiteni era sărbătoarea cincizecimmii, numită astfel pentru că se ținea la 50 de zile dela Paști. Precum întru aducerea aminte de ieșirea din Egipt serbau izrailitenii paștile, așa serbau ei întru aducerea aminte de primirea celor zece porunci la muntele Sinai

și sărbătoarea cincizecimi, care era totodată și sărbătoare de mulțămite pentru adunarea secerișului. Ce însemnătate are însă sărbătoarea rosaliilor pentru noi creștinii?

Mântuitorul nostru Isus Cristos, înainte de înălțarea sa la cer, a zis apostolilor săi: „Eu trimit făgăduința Tatălui meu întru voi, iar voi ședeți în cetatea Ierusalimului până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus“. Iară după înălțarea lui Isus la cer, apostolii s'au întors la Ierusalim, unde au petrecut în rugăciune până la sărbătoarea cincizecimmii. Atunci au mers și apostolii la biserică, și acolo s'a împlinit făgăduința lui Isus: li-a trimis putere de sus pe Duhul sfânt. Cum s'au petrecut lucrurile acestea, ne spune apostolul ce se citește în biserică la această sărbătoare:

„Dacă s'a împlinit ziua praznicului a cincizeci de zile, erau toți apostolii împreună adunați la un loc. Și s'a făcut furtună de veste din cer sunet ca de suflare de vifor ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau. Și li-s'au arătat lor limbi împărțite ca de foc, și a șezut pe fiecare din ei. Și s'au umplut toți de Duhul sfânt și au început a grăi în alte limbi, precum le da lor Duhul a grăi. Și erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbați cucernici, din tot neamul ce este sub cer. Și făcându-se glasul acela, s'a adunat mulțimea și s'a turburat, căci auzea fiecare pe ei grăind în limba sa. Și se spăimântau toți, zicând unul către altul: Au nu sunt aceștia care grăiesc toți galileieni? Și cum noi auzim fiecare limba noastră, întru care ne-am născut? Partenii și midenii, și elamitenii, și cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeia și în Capadochia, în Pont și în Azia, în Frigia și în Pamfilia, în Egipt și în părțile Lidiei cele de lângă Chirini, și neșternicii romani, iudeii și veneticii, critenii și arabii, auzim pe ei grăind în limbile noastre măririle lui Dumnezeu.“

Atunci apostolul Petru s'a sculat în mijlocul mulțimii și a început a vorbi despre Isus Cristos, pe care Dumnezeu i-a trimis să mântuie lumea de păcat, da-

FOIȚA „LUMINEI“

Fluturile

Traducere după Heinrich von Schullern,
de Alex. Leca Morariu

Cunoști fiorii piscurilor din munte? Dar tocmai în înfrigurarea aceasta rezidă farmecul înălțimilor. Lupte și vânători de tigri — și ele-și au elanul lor.

Când mă văd aici sus și tot ce se cheamă cultură se așterne picioarelor mele atât de jos, atât de departe, atunci sufletu-mi chiuie de bucurie. — Ba, adevărat, să judecăm drept! Nu mai departe dăunăzi. Tot colo, sus. Nu mă cuprinsese așa ca o silă? Ba, poate, chiar mai mult decât silă. . . . Singur pe uriașul ghețar luciu și atât de pripuriu!

Pas de pas trebuia să-mi scobesc treptele cu cazmaua. Întreaga mea voinicie și experiență — cât de nevolnice le vedeam acum, dinaintea giganticilor pereți pripurii. În față prăpastie fără fund, la dreapta și'n stânga gheață, gheață și moarte.

— Nu! Niciodată nu mai vin singur încoace!

M'aș fi înturnat, dar era peste putință. Superbii pereți aproape verticali n'ar fi îngăduit o coborâre. Mi-aș fi pierdut echilibrul. Înainte deci, cu orice preț înainte! Încetul, pas de pas. În sus, tot mai sus, tot mai departe de oameni, de lumea lor. . .

În sfârșit iată-mă ajuns!

Dogoritorul soare de jos mă ademenise încoace, — singur încoace, — și nori pizmătareți aruncau acum lacome umbre peste întreg cuprinsul. Toată viața razelor de soare se risipise în câteva clipite. Vântul aspru țuia trist peste câmpia de ghiață. Cu răsufierea întretăiată abia mai înăintam înspre măgura de zăpadă.

Jur-împrejur nemărginirea albă, — eterna împărăție a tăcerii. Orcă zgomot o tresărire a nădejdi. — Zădarnic! Pături de zăpadă ce se rump și se duc în afund, furtuna ce dănțuie nebulă, trosnirea scoarțelor de gheață, — și nici o singură ființă vie!

Și totuși: Monștrii uriași de pereți, giganticele ascuțșuri, prăpăstioasele abisuri, — ce bucurie ochilor mei setoși de măreață selbătăcie! Jos, în adâncimea cea fără de fund, dorita vale cu plaiurile ei dulci, sărmana vatră a vieții calde . . . atât de departe acum! . . .

Dar nu! Nu vreau să mă gândesc la ea acum! Desfac harta și iară petrec cu ochii numările de creste și vărfuri și galerii și platouri. Deschid apoi torba de merinde; îmi scot chiar o țigară. Înzădar, nici hartă, nici mâncare, nici țigaretă, nimic nu mă îmbie. Doar clondirul de țuică să mă mai potă desamorți. . . Da! Repede, o dușcă după alta, ca să-mi desmorțesc sângele, să-mi alung — frica!

. . . Și cât de trist se uită azi gălbuia lumină a asfințitului la lume! Și cum se stinge bolnavă, colo pe cele din urmă creste și piscuri! . . .

Pe ici-colo se ițiește câte un pui de vifor niță spulberând zăpada întocmai ca'n toiu Crăciunului. Sihastra singurătate a acestei lumi de

umbră și gheață te înfioară. Atotputernica ei mârșă te umple de groază. Suflul morții . . . nu-l simți? Cum te pândeste din văgăuni și a bisuri, cum se avântă, cum te împresoară!

Și totuși colo'n prăpastia spaimei și a morții lui, în amețitoarea adâncime de jos și-a rămas viața, atâta viață, atâta negrait de dulce viață! . . .

Dornică privirea mi se acufundă în dorită adâncime de jos. Abia-abia mai puteam distinge o mișurare ca de oameni și de turme.

Dar ce se zbate colo în vârtejul viforinței pornite acum?

Un fluture! O victimă a muntelui! Un fluture mic, alb, din specia cea mai obișnuită. Fior de bucurie mă fulgerară deodată furnicându-mă tot trupul.

Sărmană ființă, ce în trupușoru-ți îngrijorat și cutremurat de spaimele morții ascunzi și tu, o viață! . . .

Abia-și mai mișca aripioarele amorțite. Și totuși câtă sforțare a desnădăjduirii în truda lui de a se deslipi de recea pătură albă! . . . Zădarnic! Lințoliul de zăpadă trebuia să-i fie locul de vecinică odihnă, giulgiul de îngropare. . .

Sărmane, ademenitu-te-a și pe tine vicleana bucurie a razelor de soare încoace?

Micul meu tovarăș se dădu prins fără pic de împotrivire.

Cu merindele ce le aveam la îndemână aș puteam avroviziona un pâlcc întreg de turiști hămeșiți; pentru bietul meu fluture însă n'aveam nimica, nimic ca să-i întrămiez zborul ce trebuia să-l ducă la viața lui, la viața florilor lui.

poporul jidovesc s'a lăpădat de el și l-a roștignit pe cruce; a treia zi însă s'a scurdat din morți, apoi s'a înălțat la cer la precepta lui Dumnezeu Tatălui, de unde a venit Duhul sfânt în chipul limbilor de foc. Petru încheie cuvântarea sa cu cuvintele: „Pocăiți-vă și să se boteze fiecare din voi în numele lui Isus Cristos spre iertarea păcatelor.“ Și s'au botezat în aceea zi ca la trei mii de suflete. Prin aceasta s'a întemeiat cea dintâi comună creștină.

Iată dară, noi creștinii ținem sărbătoarea rosaliilor întru aducerea aminte de poporul jidovesc botezat cu Duhul sfânt peste apostoli și de întemeierea celei dintâi comune creștine. Darul Duhului sfânt, care s'a revărsat peste apostoli în ziua de rosalii a făcut în ei, cari până aci erau fricoși, oameni curajoși și îndrăzneți, din oameni înșășiți și învățați i-a făcut învățați, așa că ei de atunci încolo până la sfârșitul vieții lor au învățat în toate părțile lumii și s'au ocupat numai pentru lămurirea învățaturii lui Dumnezeu. Și lucrarea lor a adus roade înțeleșugate. Popoarele lumii rând pe rând erau creștinizate și lumina evangheliei a strălucit până la cele mai îndepărtate părți ale lumii. Acelaș dar al sfântului Duh luminează și astăzi. Duhul sfânt luminează în înțeleșugul omului, ca să cunoască și să înțeleagă învățăturile lui Cristos, pe cari le înțeleg și împărații și împărățiile. Duhul sfânt curățește inimile oamenilor de toată spurcăciunea păcatului și le înțeleg și împărații și împărățiile spre săvârșirea faptelor bune. Duhul sfânt este dătătorul de viață, izvorul și vistierul (comoara) tuturor bunăților. „Prin sfântul Duh tot sufletul viează cu curăție se înalță.“ Duhul sfânt este Dumnezeu adevărat de o ființă cu Tatăl și cu Fiul. De aceea mărturisim în simbolul credinței, că credem „și întru Duhul sfânt, Domnul de viață făcătorul, care dela Tatăl purcede, celace împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, care a vorbit prin proroci.“ Prin Duhul sfânt s'a întemeiat cea dintâi comună creștină, și

prin acelaș Duh sfânt conduce Cristos în mod nevăzut biserica sa până la sfârșitul veacurilor. Darul Duhului sfânt îl primește fiecare creștin la intrarea sa în viață, când după botezare preotul unge cu sfântul mir rostind cuvintele: „Pecetea darului sfântului Duh“. Iar în ziua de rosalii fiecare creștin cu genunchiile plecate se roagă lui Dumnezeu prin rostul preotului slujitor: „Dă gânduri mele Duhul înțelepciunii tale, Duhul înțelegerii dăruiește-l nepriceperii mele, umbrează faptele mele cu Duhul temerii de tine, Duh drept înoiește întru cele dinlăuntru ale mele și cu Duh stăpânitor întărește alunecarea cugetului meu, ca în toate zilele fiind îndreptat spre lucru de folos cu Duhul tău cel bun, să mă învrednicesc a face poruncile tale și totdeauna să-mi aduc aminte de mărită venirea ta, care va întreba de faptele noastre“.

P. B.

Trei, Doamne, și toți trei

Gh. Coșbuc

Avea și dânsul trei feciori,
Și i-au plecat toți trei de-odată
La tabără, sârmanul tată!
Ce griji pe dânsul, ce fiori,
Când se gândia că-i greu războiul,
N'ai timp să simți că mori.

Și luni trecut-au după luni —
Și-a fost de veste lumea plină,
Că steagul Turcului se nchină;
Și mândrii codrului păuni,
Românii-au isprăvit războiul,
Că s'au bătut nebuni.

Scria 'n gazetă, că s'a dat
Poruncă să re'ntorcă 'n țară
Toți cei plecați de astă vară —
Și rând pe rând veniau în sat
Și ieri și astăzi câte unul
Din cei care-au plecat.

Și-ai lui întârziiu! Plângând
De drag că are să-i revadă,
Sta ziua 'n prag, eșia pe stradă
Cu ochii zarea măsurând,
Și nu veniau! Și dintr'o vreme
Gemea, bătut d'un gând.

Nădejdea caldă 'n el slăbea,
Pe cât creștea de rece gândul,

El a 'ntrebat pe toți d'arândul,
Dar nimeni știre nu-i știa.
El pleacă 'n urmă la casarmă
Să afle, ce dorea.

Căprarul vechi îi ese 'n prag.
„Ce-mi face Radu?“ El întrebă,
De Radu-i este mai cu grabă,
Că Radu-i este cel mai drag.
„E mort! El a căzut la Plevna
În cel dintâi șirag!“

O, bietul om! De mult simția
Că Radu-i dus de pe-astă lume,
Dar astăzi, când știa anume,
El sta năuc și nu credea.
Să-i moară Radu! Acest lucru
El nu-l înțelegea.

Blăstem pe tine, braț dușman!
„Dar George-al nostru cum o duce?“ —
„Sub glie, taică și sub cruce,
Lovit în pept d'un iatagan!“ —
„Dar bietul Mircea?“ — „Mort și Mircea
Prin văi pe la Smârdan.“

El n'a mai zis nici un cuvânt;
Cu fruntea 'n pept, ca o statuie,
Ca un Cristos bătut în cuie,
Ținea privirile 'n pământ,
Părea, că vede din 'nainte-i
Trei morți într'un mormânt.

Cu pasul slab, cu ochii beți
El a plecat, gemând p'afară,
Și-mpleticindu-se pe scară
Chema pe nume pe băeți,
Și se proptia de slab sârmanul
Cu mâna de păreți.

Nu se simția de-i mort ori treaz,
N'avea puteri să se simțiască:
El trebuia să s'odihnească —
Pe-o piatră 'n drum sub un zăplaz
S'a pus, înormântând în palme-i
Slăbitul său obraz.

Și-a stat așa, perdut și dus.
Era 'n amiază și 'n miez de vară
Și soarele-a scăzut spre seară,
Și-n urmă soarele-a apus,
Iar bietul om sta tot acolo
Ca mort, precum s'a pus.

Treceau bărbați, treceau femei,
Și uruiau trăsuri pe stradă,
Soldați treceau făcând paradă. —
Și-atunci deștept privi la ei
Și-și duse pumnii strâns pe tample:
„Trei, Doamne, și toți trei!“

Colo jos în lumea turmelor și a oamenilor,
Colo jos lângă florile tale, ce negrăit de bine
ar fi!?...

Răsfățat de caldă mea alintare prinse a
bate din aripioare și-mi scăpă din mână. Câteva
plutiri sovăitoare, o bruscă rostogolire apoi și
privățul aspru iar îl izbi de zăpadă. Furiosul
vârtej al furtunei mă încinsese și pe mine. Brațe
nevăzute mă zmulgeau câtră neagra gură a pră-
păstiei. O clipă tresai: Glasuri nelămurite, strigăte
înăbușite de oameni, de ființe vii?? Nu!
Părerere, nimic decât părerere! Pături de zăpadă ce
se prăbușesc în adânc, trosniri ale scoarțelor de
gheață și nici o singură ființă vie! Un gândăcel,
o floare, un fir de iarbă măcar!...

Atunci privirea mea se coborî plină de dra-
goste asupra micului meu tovarăș. Și ca ncaltă
dată de lămurit simții atunci că în această lume
a morții și a vieții etern pândit de moarte toți
deopotrivă ne aparținem unul altuia, și oameni
și dobitoace și plante și tot ce se scaldă în al-
bastrul de sus al cerului și tot ce se bucură de
caldă sărutare a soarelui.

Tovarăș mic, tovarăș drag, ești al meu!
Vino cu mine, la florile de jos..., la florile!...
Cutia deșartă a ochianului ascuns aiurea,
și-o pun la dispoziție drept cupeu de călătorie.

Ceas târziu. Neguri cresc de pretutindeni.
Cu pași grăbiți o iau de-a curmezișul pe coastă
și ajung la marginea prăpăstiei pline de țurțuri
și sloi de gheață.

Rămân singur uimit de nechibzuita îndrăz-
neală care m'a adus până aici. Privesc în jos,
urmărindu-mi urmele până unde mi le înghive
negura și, nu-mi pot crede ochilor!

Și totuși e unicul coborâș!

Cobor. Nici n'aș fi bănuir că sânt capabil
de atâta băgare de seamă; așa de mare mi-era
grija să nu mă prăbușesc pe peretele înfiorător
de pripurii și luciu. Cercetarea cu piciorul a
fiecărui colț de stâncă pe care trebuia să calc,
dura o eternitate. Ah! dorul de oameni, de ani-
male, de flori! Și mica inimă a fluturelui meu
din cutie o fi țicăit atunci de grija și frica și
dorul florilor lui dulci...

În sfârșit partea cea mai primejdioasă a
drumului am isprăvit-o. Încă trei ceasuri de drum
peste stânci și rece. Orientarea n'o mai puteam
pierde. Ceață de nepătruns mă împresoară din
toate părțile. Câteva minute numai să mai fi
durat coborârea, așa fi trebuit să pierd direcția,
așa fi fost pierdut! Până să ajung de vale, mi-ai
fi putut stoarce apa din haine ca dintr'un burete.

Dar viteazul cuceritor de piscuri, care sin-
gur, fără călăuz, ajunsese până'n vârful pe-o vreme
ca aceasta, fu salutat cu un adevărat triumf. „Ce
record! Ce îndrăzneală! Pe-așa o vreme!“ —
și elogiile nu mai conteneau.

Ci abia scăpat la adăpost, dorul de piscuri,
de uriașă lor liniște, mă ajunsese din nou cu o
adevărată putere elementară.

— Singur? Nu! Ci în tovarășia câtorva
inși buni de picior și voință, — câteva zile în
șir, colo, pe superbul ghetar al singurătății...

Care-mi fu deci bucuria când aflai că în
adevăr se proiectase o astfel de excursie! Toate
hărțile, toate cărțile fură consultate, toate nimi-
curile studiate până în cele mai mici amănunte.
Nu mai știam cum să ne scurtăm vremea aștep-
tării impuse cu sila. Pentru mine gândul de a

mă vedea iară în lumea cea de sus devenise o
adevărată patimă, încât aproape nici nu mai a-
veam alt gând. Dar ploaia nu mai voia să în-
ceteze; cum se întâmplă la munte: mai greu
până începe, c'apoi de încetat, — să tot aștepți.
Aneroidul nu-l mai slăbiam din ochi; pe schim-
bate mereu îl tot cercetam cerșindu-i nădejde
de vreme bună. Și chestiunea cea mai gravă era,
că celor mai mulți li se apropia concediul de
sfârșit. De aceea o febrilă iritare a tuturor, o
tortură penibilă.

În sfârșit o pată de albastru, o ferească de
senin ce se deschide și crește impozantă, cu-
prinzând întreaga boltă a cerului. O zi ca aceasta,
e ziua noastră! Repede deci, repede, repede!
Cârja, torba cu merinde, ochian...

— Fiori de gheață îmi șerpuiră prin șira
spinării. Rămasei ca de piatră.

— Uitat!!!

Nici nu m'am mai gândit la excursie. În-
zădar voiam să-mi ascund deprimarea. Și decăt
să fiu râs, când inima-mi săngerează...

Mă furișai în grădină. Petale de trandafir
drept pat de adormire micuțului meu tovarăș. . .

În jurul nostru liniște. . .

Încet, încet roaua celei mai strălucite di-
mineți de vară căzu peste el aprinzându-se'n
toate colorile . . . : făclii pe-un mormânt neștiut...

Am adăstat așa mult — mult.

Nici n'a mai clătit din aripioare.

Fluturile meu dormia lin pe pământul cald
— al florilor sale. . .

Știrile săptămânii

Invitare la abonament

S'au strecurat aproape 6 luni de zile de când am dat ființă foii noastre. În acest răstimp cetitorii s'au putut convinge, că drumul ce-l umblăm întru ajungerea fântei, fixate în numărul prim al „Luminii“, drept și bun este.

Numărul celor-ce ne însoțesc a crescut în măsură neașteptată. „Lumina“ este astăzi cu drag cetită în toate părțile locuite de Români. Nu este sat românesc unde să nu fi pătruns. Sămânța sămănată a căzut pe pământ mănos și începe să încolțească. Răsplata aceasta a nizuințelor noastre ne dă putere să mergem înainte.

Deschidem deci cu 1 Iulie nou abonament și rugăm pe toți aceia, cărora li se împlinește timpul de prenoire a abonamentului, să ne trimită de cu vreme prețul foii pe cel puțin 3 luni. Abonații vechi să lipească pe couponul mandatului postal fașia, sau să ne scrie că sunt abonați vechi sau noi.

Prețul gazetei noastre nici de astădată nu-l ridicăm, deși speșele cu scoaterea ei cresc pe zi ce merge. „Lumina“ e deci astăzi cea mai bună și mai ieftină gazetă românească. Abonamentul ei e:

Pe an 12 Coroane

Pe jumătate de an 6 „

Pe trei luni 3 „

Mersul războiului. Comunicatele oficiale din săptămâna aceasta ne aduc vești despre menținerea biruitoare a trupelor germane la frontul apusean, îndeosebi în ținutul Oise ajungând în apropierea orașului Compiègne. Germanii au pătruns pe ambele părți ale drumului Soissons-Villers-Coteres în pădurea Villers-Coteres. Atât la Ypern, cât și la sud-vest de Noyon atacurile întinse ale francezilor au fost respinse.

În fața acestor biruințe ententa a răspândit vestea, că Germania voește pacea. De fapt trupele aliate voesc pacea, dar voesc înainte să înfrângă ententa, care a pricinuit potopul acesta de sânge. Dreptaceea cel mai nou comunicat oficial ne aduce știrea, că armatele noastre au rupt frontul italian la Piave și la cele 7 comune și într'o singură zi au făcut 10.000 prizonieri. Ofenziva aceasta nu i-a surprins pe italieni. Și tocmai de aceea, învingerea noastră este cu atât mai strălucită.

Al 8-lea împrumut de război. Spesele războiului se urcă la lună cam la 700 milioane coroane. Pentru acoperirea acestora s'au folosit cele 7 împrumuturi de război de până acuma, cari au dat 14.7 miliarde coroane. Succesul acesta se datorește valorii obligațiilor de stat și dobânzilor acestora, precum și conștiinței împlinirii datorinței patriotice a populației fără deosebire de naționalitate. Noi Românii, precum pe câmpul de luptă am fost cei dintâi între cei viteji tot așa și acasă ne-am dat cu dragă inimă creștarul, de câte ori numai ni l-a cerut patria. Înainte-stătătorii neamului nostru și-au ținut de datorință să îndemne poporul la toate prilejurile la jertfă. Astfel Prea Sfinția Sa episcopul nostru Miron a adresat clerului și credincioșilor ce-i păstorește cu blândete și cu înțelepciune și de astădată un circular, care conține frumoase îndemnuri privitoare la participarea cu sume cât de mari la noul împrumut de război. — *Frați plugari, subscrieți obligații la al 8-lea împrumut de război, cari vă aduc 5½%!*

† **Dimitrie Birăuțiu**, omul de inimă și de ispravă, care 17 ani a muncit pentru lumina neamului său, a încetat din viață în etate de 43 ani. Numele lui Birăuțiu e cunoscut în întreg Bănatul. N'a fost o adunare poporală, n'a fost sărbătoare națională, la care să nu fie luat parte.

Și n'a fost țaran român în capitala țării, care să nu să fie abătut pe la tipografia sau redacția „Poporului român“ și neobositul Birăuțiu să nu-i fi stat într'ajutor. Munca, ce a desfășurat-o întru întărirea conștiinței naționale a poporului românesc i-au măcinat fără cruțare nervii. O obosit și apoi s'a stins încet și lin, ca și o luminare de ceară. Țaranul român îl jeleşte. Și îl jelim și noi, cari știm ce înseamnă munca istovitoare a gazetarului român. „Lumina“ depune lacrima sa pe mormântul proaspăt al lui Dimitrie Birăuțiu. Fie-i somnul lin!

Dr Sextii Pușcariu, savantul profesor de limba și literatura română dela universitatea din Cernăuț, a petrecut doua săptămâni în mijlocul nostru. Pe cât de mult am regretat despărțirea, cu atât mai mare ne-a fost bucuria înțelegând că înțeleptul luminător al generațiilor tinere din Bucovina se reîntoarce la vatra părăsită acum 4 ani.

Săriți în ajutorul internaților și prizonierilor noștri, cari se întorc din România și din Rusia și cari trebuie să steie la Orșova câteva săptămâni sub supraveghere medicală în carantină, trimițându-le măsaie (cearșafuri) și straie pentru pat, căci sărmanii sunt siliți să se odihnească pe paie. Îndemnăm publicul nostru să trimită astfel de obiecte, precum și alte pânzături sau saci la adresa prim-comitelui comitatului nostru Dr Oliver Eöttevényi, care s'a pus în fruntea și acestei mișcări și care, nădăjduim, va fi încoronată cu succes desăvârșit.

Recvirarea grânelor. A apărut ordinațiunea guvernului cu care se sevestrează grâul, săcara, orzul, ovășul ș. a. deja la treierat. Proprietarul mașinei de treierat, supraveghiat de un om de încredere al centralei de bucate, este îndatorat să introducă într'o carte specială câte grâne a treierat. Toate grânele, cu excepția celor ce compet proprietarului pentru trebuințele casei și economiei, se sevestrează pe seama statului și întrucât nu întrec cantitatea de 25 măji metrice, îndată se și transportează de însuși producătorul până la prima stațiune a trenului. Cantitatea, care și-o poate reținea producătorul, precum și ceea-ce o poate cumpăra neproducătorul până la 30 Sept. 1918 o va fixa o nouă ordinațiune ministerială. Supraveghierea îndeplinirii acestei ordinațiuni este de tot strictă.

Vicarii generali ai metropoliei ortodoxe din Bucovina, arhimandriții Eusebiu Popoviciu, eruditul fost profesor al facultății teologice din Cernăuț, și ruteanul A. Manastyrski au abzis din posturilor. Motivele nu ne sunt cunoscute.

„Revista Economică“ din Sibiu are acum ca redactor pe d-l C. Popp. Redactorul ei de până aci, prietenul și colaboratorul nostru Vasile Vlaicu, a fost chemat la serviciu militar.

Ajutor pentru haine de 1000—400 cor. pe seama funcționarilor s'a votat și pentru anul curent.

SFATURI MEDICALE

Cum se desinfectează ieftin locuințele.

Ne mutăm într'o casă nouă. Nu știm ce fel de oameni au locuit acolo. Erau bolnavi? Erau sănătoși? Au fost atinși de vre-o boală? Nu știm. Ca prevedere, e bine să desinfecăm acea casă.

Iată cum cu o singură coroană putem desinfecța orice odaie, fără să fie nevoie să scoatem mobilele afară, fără teamă că vom strica sau decolora lucrurile din casă.

Închidem odaia cât se poate de ermetic, închidem ușile, ferestrele; astupăm cu vată gura broaștei la ușă, lăsăm în jos perdelele, întindem rufăria, așternutul peste spatele scaunelor.

În diferite părți ale odăii punem 5 farfurii adânci, umplute cu acest amestec:

Formol ce se capătă în oricare prăvălie 500 grame.

Apă destilată 500 grame.

Acest amestec de o putere antiseptică considerabilă ajunge pentru a desinfecța orice odaie în care ne mutăm și care ar fi fost locuință de oameni cu boli molipsitoare.

După 24 de ore se deschid ușile și ferestrele, și odaia poate fi locuită. În timpul celor

24 de ore mobilele, zidurile, dușumelele s'au desinfecțat.

500 grame formol poate desinfecța 30 metri cubi.

După cum se vede, acest mijloc de deinfecțare este la îndemâna oricui și a nu-l i trebuința e o mare greșală.

Calendarul săptămânii

Iunie		Cireșar
Zilele săptămânii	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	7	Sfințitul m. Teodot (295)
Vineri	8	Sfântul muc. Teodor Sfratilat (320)
Sâmb.	9	Sămbăta morților
Dum.	10	Dumineca roșaliilor
Luni	11	Lunia rosaliilor
Marți	12	Cuv. p. Onufrie (400)
Merc.	13	Sfânta muceniță Achilina (305)

Subscrisul fac cunoscut, că mi-am deschis

Căncelăria avocațială în Caransebeș

peste drum de spitalul militar.

Ștefan Petroviciu,
advocat.

5—2

Pentru cursul de pomărit din Budapesta

societatea comercială „SEVERINEANA“ din Caransebeș acordă pe seama unui tină cu tragere de inimă un ajutor corespunzător. A se adresa administrației foii noastre trimițându-se estrasul de botez, certificat școlare precum și un atestat de moralitate și de recomandare din partea oficiului parohial.

3—3

VILA

DĂNILĂ VALUȘESCU

cu odăi curate și frumos mobilate, situată la locul cel mai frumos al băilor, este locul cel mai căutat de toți oaspeții români, cari petrec vara la BĂILE-HERCULANE.

Prețuri foarte moderate atât pentru domni, cât și pentru plugari.

Comandele se adresează proprietarului

PETRU VALUȘESCU,
HERKULESFÜRDÖ.

10—3

Ofert de căsătorie.

Un notar, caută pentru soră-sa — econoamă de rangul prim, cu 20,000 cor. zestre — un teolog absolvent gr. or., la o parohie de cl. III-a, unde reflectantul serios ar deveni momentan ales.

Ofertele să se trimită la administrația foii în plic dublu.

(3—1).